

امام خمینی علیه السلام:
 روز عید غدیر روزی است که
 پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله طبقه حکومت
 را معین فرمودند و الگوی
 حکومت اسلامی را تا آخر
 تعیین فرمودند.

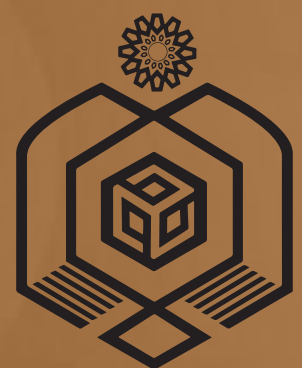
صحیفه نور ج ۳ ص ۱۹۷

امام خامنه‌ای علیه السلام:
 روز عید غدیر که به نام
 عید ولایت نامیده می‌شود، روزی
 است که مفهوم ولایت اسلامی،
 به وسیله پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یک
 مصداق روشن و عینی پیدا کرد.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام، ۲۷ فروردین ۱۳۷۷

مجموعه نمایشگاهی ویژه طرح ولایت علوی، اکمال دین نبوی

 سازمان اوقاف و امور خیریه معاونت فرهنگی و اجتماعی غیر قابل فروش (اهدایی)	آدرس تهران : خیابان نوفل لوشاتو . سازمان اوقاف و امور خیریه
	آدرس قم : بلوار ۱۵ خرداد . جنب امامزاده شاه سید علی . مجتمع فرهنگی آموزشی
	تلفن : ۰۲۵-۳۸۱۸۷۱۵۶
	سایت مجتمع: mfpo.ir سایت سازمان: oghaf.ir سایت معاونت: mfso.ir
	تهیه و تنظیم و ناشر: مجتمع فرهنگی پژوهشی، معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه
نوبت چاپ : تابستان ۹۷ شمارگان : ۱۷۰۰ دوره قیمت : ۲۴۰۰۰ تومان	

چگونه پیامبر صلی الله علیه و آله برای ایراد خطبه غدیر زمینه سازی کردند؟

پیامبر صلی الله علیه و آله قبل از غدیر، در «منا» و مسجد «خیف» برای مردم سخنرانی کردند که در واقع زمینه سازی برای خطبه‌ی غدیر بود.

در این خطبه‌ها به امنیت اجتماعی مسلمین از نظر جان و مال و آبرو اشاره نمودند، و خون‌های به ناحق ریخته و اموال به ناحق گرفته در جاهلیت را رسماً مورد عفو قرار دادند تا کینه‌توزی‌ها از میان برداشته شود. مردم را بر حذر داشتند از اینکه بعد از او اختلاف کنند و تصریح فرمودند که: «اگر من نباشم علی بن ابی طالب در مقابل متخلفین خواهد ایستاد».

حدیث ثقلین بر زبان حضرت جاری شد و در ضمن اشاره‌ای نیز داشتند به اینکه عده‌ای از همین اصحاب من روز قیامت به جهنم برده می‌شوند.

به اخلاص عمل و دلسوزی برای امام مسلمین و تفرقه نینداختن سفارش فرمودند و تساوی همه مسلمانان در برابر حقوق و قوانین الهی را اعلام کردند.

پی نوشت:

بحار الأنوار: ج ۳۷ ص ۱۱۳، ج ۲۱ ص ۳۸۰
بحار الأنوار: ج ۳۷ ص ۱۱۴

مجمع‌تذکرة الفقهاء
مجلس شورای اسلامی ایران

مراد از تحویل میراث انبیاء به حضرت علی علیه السلام در سفر حجة الوداع چیست؟

پس از پایان مراسم حج، دستور الهی بر پیامبر صلی الله علیه و آله نازل شد: «نبوت تو به پایان رسیده و روزگارت کامل شده است. اسم اعظم و آثار علم و میراث انبیاء را به علی بن ابی طالب بسیار که او اولین مؤمن است. من زمین را بدون عالمی که اطاعت من و ولایتم با او شناخته شود و حجت بعد از پیامبرم باشد رها نخواهم کرد».

پیامبر صلی الله علیه و آله، امیرالمؤمنین علیه السلام را فراخواند و مجلس خصوصی تشکیل دادند و امانت‌های الهی از جمله صُحُف آدم و نوح و ابراهیم علیه السلام و تورات و انجیل و عصای موسی علیه السلام و انگشتر سلیمان علیه السلام و... را به آن حضرت تحویل داد، و بدین سان میراث شش هزارساله انبیاء به امیرالمؤمنین علیه السلام سپرده شد. این ودایع از امیرالمؤمنین علیه السلام به امامان بعد منتقل شده تاکنون که در دست مبارک آخرین حجت پروردگار حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

پی نوشت:

بحارالانوار: ج ۲۸ ص ۹۶، ج ۳۷ ص ۲۰۲، ج ۴۰ ص ۲۱۶

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

لقب «امیرالمؤمنین» به چه کسی اختصاص دارد؟

پیش از حرکت به سوی غدیر، در مکه جبرئیل لقب «امیرالمؤمنین» را به عنوان اختصاص آن به علی بن ابی طالب علیه السلام از جانب الهی آورد، اگرچه این لقب قبلاً نیز برای آن حضرت تعیین شده بود. پیامبر صلی الله علیه و آله دستور دادند تا بزرگان اصحاب جمع شوند و طی مراسم خاصی نزد علی علیه السلام بروند و به عنوان «امیرالمؤمنین» بر او سلام کنند و «السلام علیک یا امیرالمؤمنین» بگویند، و بدین وسیله در زمان حیات خود، از آنان اقرار بر امیر بودن علی علیه السلام گرفت.

در آن لحظه بعضی از اصحاب به عنوان اعتراض به پیامبر صلی الله علیه و آله گفتند: آیا این حقی از طرف خدا و رسولش است؟ حضرت غضبناک شد و فرمود: «حقی از طرف خدا و رسولش است. خداوند این دستور را به من داده است».

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
يَا أَيُّهَا الْمَوْلِيُّ

مجلس شورای اسلامی ایران
سازمان تبلیغات اسلامی

پی نوشت:
بحار الأنوار: ج ۳۷ ص ۱۱۱ و ۱۲۰.
عوالم: ج ۳: ۱۵ ص ۳۹.

مجموعه نمایشگاهی ویژه طرح ولایت علوی، اکمال دین نبوی

پیامبر ﷺ چگونه امیرالمؤمنین علیه السلام را به حاضران در غدیر معرفی کردند؟

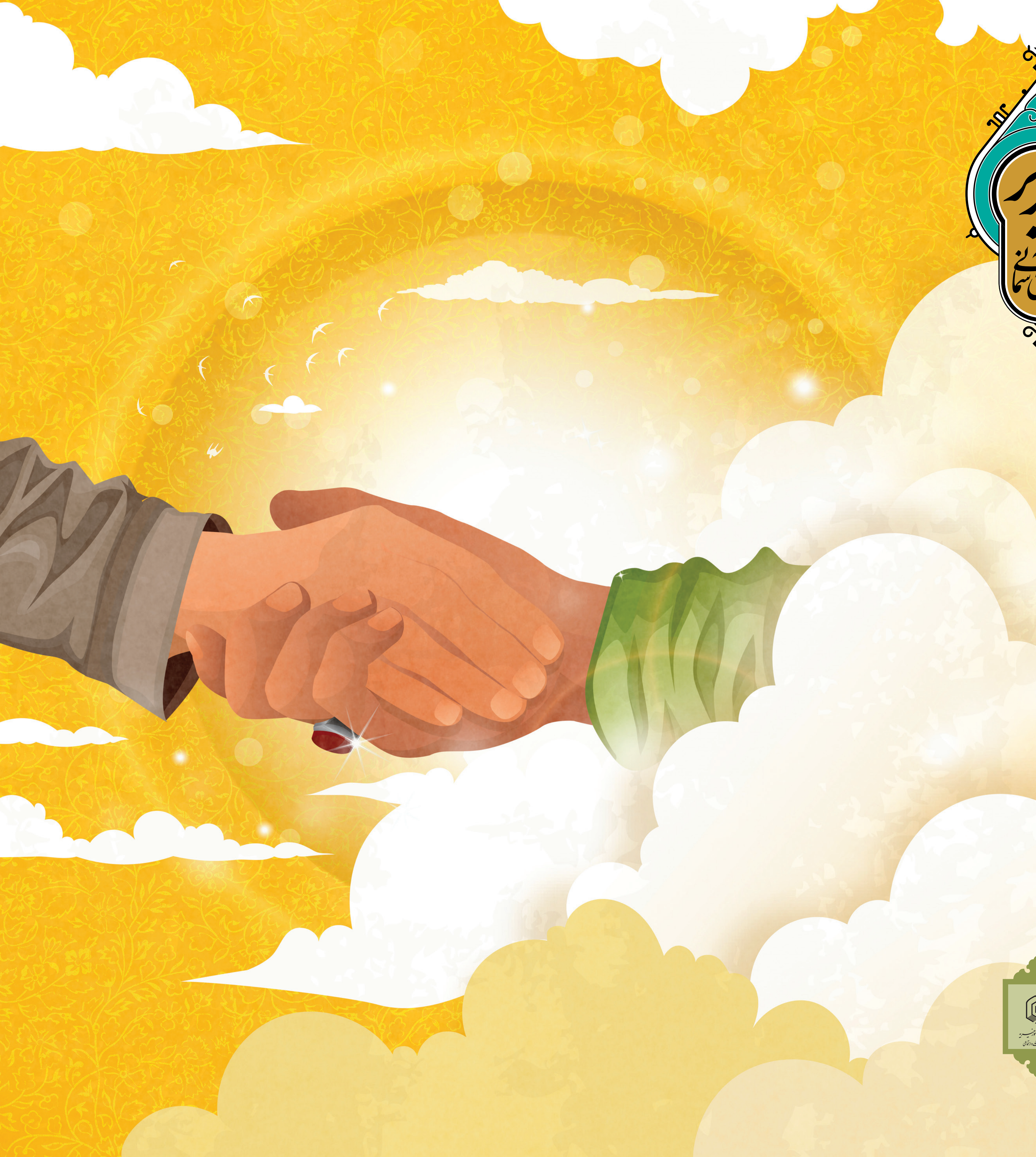
پیامبر ﷺ پس از مقدمه چینی و ذکر مقام امامت و خلافت و ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام، برای آنکه تا آخر روزگار راه هرگونه شک و شبهه بسته باشد، پس از معرفی صاحب ولایت به صورت زبانی، آن حضرت را عملاً معرفی کردند. ابتدا فرمودند: «باطن قرآن و تفسیر آن را برای شما بیان نمی‌کند مگر این کسی که دست او را می‌گیرم و او را بلند می‌کنم و بازویش را گرفته و او را بالا می‌برم». حضرت گفته خود را عملی کردند و بازوان امیرالمؤمنین علیه السلام را گرفتند.

در این هنگام امیرالمؤمنین علیه السلام دستان خود را به سمت صورت حضرت باز کردند به طوری که دستانشان به سوی آسمان بلند شد. سپس پیامبر ﷺ امیرالمؤمنین علیه السلام را از جا بلند کردند تا حدی که پاهای آن حضرت محاذی زانوهای پیامبر صلی الله علیه و آله قرار گرفت. در این حال از مردم پرسیدند: چه کسی صاحب اختیار شماست؟ گفتند: خدا و رسولش؟ در اینجا فرمودند:

مِنْ كُنْتِ مَوْلَاةً فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاةُ، اَللّٰهُمَّ وَا لٍ مِّنْ وَا لَاهُ وَ عَادَاةُ وَ اِنْصُرْ مَن نَّصِرَهُ وَ اَخْذِلْ مَن خَذَلَهُ

پی نوشت:
بحار الأنوار ج ۳۷ ص ۱۱۱ و ۲۰۹.
عوامل: ج ۳ ص ۱۵۰:۴۷.
کتاب سلیم: ص ۸۸۸ ح ۵۵

بیعت با امیرالمؤمنین علیه السلام از چه زمانی آغاز شد و تا چه زمانی به طول انجامید؟

زمانی که حضرت رسول صلی الله علیه و آله از منبر پایین آمد، نزدیک ظهر بود. در شدت گرما مؤذن اذان گفت و مردم نماز ظهر را با آن حضرت به جا آوردند. پس از آن، ایشان امر کرد خیمه‌ای برای امیرالمؤمنین علیه السلام در برابر خیمه آن حضرت برپا کردند و دستور داد تا مسلمانان فوج فوج به خدمت امیرالمؤمنین علیه السلام رفته، بگویند: «السلام علیک یا امیرالمؤمنین».

پس مردان چنین کردند. آنگاه فرمان دادند تا همسران آن حضرت و زنان مسلمان که همراه ایشان بودند، با امام علی علیه السلام بیعت کنند.

برنامه‌ی بیعت تا سه روز ادامه داشت و پیامبر این مدت را در غدیر اقامت داشتند و برنامه چنان حساب شده طراحی شده بود که همه‌ی مردم در آن شرکت کردند.

پیامبر در روز غدیر خم چه مسئولیتی را بر دوش والدین گذاشتند؟

پیامبر از اجتماع بزرگ حاضر در غدیر خواست تا به امامت دوازده امام اعتراف و با امام علی علیه السلام بیعت کنند. هیچ‌گاه از فرمان علی علیه السلام سرپیچی نکرده، به او وفادار بمانند. با دوستان علی علیه السلام دوست و با دشمنانش دشمن باشند و حاضران، حادثه روز غدیر را به غائبان ابلاغ کنند.

علاوه بر این تکالیف، رسول خدا صلی الله علیه و آله بر همه پدران و مادران تا روز قیامت واجب نمود تا حماسه غدیر را به فرزندان خویش بشناسانند و فرمان خدا را نسل به نسل برسانند.

«...آنچه را به رساندنش مأمور بودم، رساندم و این حجتی است بر هر حاضر و غایب و بر هر کس که در این جا حضور داشته یا نداشته، تاکنون زاده شده یا هنوز زاده نشده است؛ پس هر حضری به غایب و هر پدری به فرزند تا روز قیامت برساند.»

پی نوشت:
احتجاج، ج ۱، ص ۱۵۰؛
التفسیر الصافی، ج ۲، ص ۶۲؛
تفسیر نورالثقلین، ج ۵، ص ۱۹۴، ح ۳۳

آیا در روز غدیر تنها بیعت با امیرالمؤمنین مطرح بود؟

غدیر
پیمان سمانی

خیر! بیعت با همه ائمه علیهم السلام مطرح شد و پیامبر بارها از امامت امام علی و یازده فرزندش سخن گفت. حاضرین به دستور خدا به امامت همه امامان اعتراف کردند، سپس چون امام علی علیه السلام در جمع حضور داشت با آن حضرت بیعت کردند. با نگرشی در سرتاسر خطبه به خوبی روشن می شود روز غدیر روز «ولایت و امامت» است.

آماری از موضوعات مورد بحث و تعداد جملاتی که درباره هر یک آمده:
ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام: ۵۰ جمله.
ولایت ائمه علیهم السلام: ۱۰ جمله.
فضائل امیرالمؤمنین علیه السلام: ۲۰ جمله.
حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف: ۲۰ جمله.
شیعیان اهل بیت و دشمنان ایشان: ۲۵ جمله.
بیعت با معصومین علیهم السلام: ۱۰ جمله.

آماری از کلمات و اسماء به کاررفته در خطبه:
نام «امیرالمؤمنین» علیه السلام چهار بار به عنوان «علی» تصریح شده است.
کلمه «ائمه» ده بار صریحاً آمده است.
نام امام زمان علیه السلام چهار بار به عنوان «مهدی» ذکر شده است.
اکثر خطبه درباره ائمه علیهم السلام است که به صورت ضمیر یا اشاره یا عطف آمده و منظور از ذکر این موارد، تصریح های پیامبر صلی الله علیه و آله به این اسماء مبارک است.

امامت ولایت

چگونه پیامبر صلی الله علیه و آله شادمانی خود را از اعلام ولایت امیرالمومنین علیه السلام ابراز داشتند؟

نکته قابل توجهی که در هیچ یک از پیروزی‌های پیامبر صلی الله علیه و آله حتی فتح مکه سابقه نداشته، این است که حضرت در روز غدیر فرمودند: «به من تبریک بگوئید! به من تهنیت بگوئید! زیرا خداوند مرا به نبوت و اهل بیتم را به امامت اختصاص داده است»؛ و این نشانه فتح بزرگ و درهم شکستن کامل سنگرهای کفر و نفاق بود.

از سوی دیگر پیامبر صلی الله علیه و آله به منادی خود دستور دادند تا بین مردم گردش کند و این خلاصه غدیر را تکرار کند: «مِنْ كِبْتِ مَوْلَاهُ فِهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ، اِلَيْهِمْ وَالِ مِنْ وَالَاهُ وَعَادِ مِنْ عَادَاهُ وَانْصُرْ مِنْ نَصْرِهِ وَاجْزِلْ مِنْ خِزْلِهِ» تا در غدیر به عنوان تابلوی ابدی ولایت بر دل‌ها نقش بندد.

در این حال پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرمود:

«إِلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ؛
سپاس خدایی را که ما را بر جمیع عالمین فضیلت داد».

پی نوشت:

بحار الانوار، ج ۲۱ ص ۳۸۷.

مجلس شورای اسلامی ایران
سازمان تبلیغات اسلامی

داستان بستن عمامه «سحاب» بر سر امیرالمؤمنین علیه السلام چه بود؟

اعراب هرگاه می خواستند ریاست شخص بزرگی را بر قومی اعلام کنند، یکی از مراسماتشان، بستن عمامه بر سر او بود. اهمیت این برنامه آنگاه بیشتر می شد که شخص بزرگی عمامه خود را بر سر کسی ببندد؛ و این به معنای اعتماد بر او بود. پیامبر صلی الله علیه و آله در مراسم غدیر عمامه خود را که «سحاب» نام داشت، به عنوان تاج افتخار بر سر امیرالمؤمنین علیه السلام بستند و انتهای عمامه را بردوش آن حضرت قرار دادند. امیرالمؤمنین علیه السلام در این باره چنین می فرمایند:

پیامبر در روز غدیر خم عمامه ای بر سرم بستند و یک طرف آن را بردوشم آویختند و فرمودند: «خداوند در روز بدر و حنین، مرا با ملائکه ای که چنین عمامه ای به سر داشتند یاری نمود».

پی نوشت:
الغدیر: ج ۱ ص ۲۹۱.
عوامل: ج ۱۵:۳ ص ۱۹۹.
اثبات الهداة: ج ۲ ص ۲۱۹ ح ۱۰۲

حضور جبرئیل علیه السلام در غدیر چگونه صورت پذیرفت؟

ظهور فرشتگان به صورت آدمی در موارد خاصی اتفاق افتاده که پیام خاصی برای هدایت مردم همراه داشته است. در غدیر نیز این اتفاق پس از سخنرانی پیامبر صلی الله علیه و آله پیش آمد و بار دیگر حجت را بر همگان تمام کرد. در آن روز مردی زیبا صورت و خوشبوی کنار مردم ایستاده بود و می گفت:

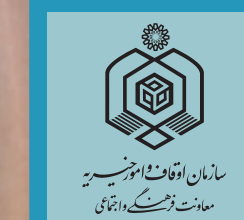
«به خدا قسم، روزی مانند امروز هرگز ندیدم. چقدر کار پسرعمویش را مؤکد نمود، و برای او پیمانی بست که جز کافر به خدا و رسولش آن را بر هم نمی زند. وای بر کسی که پیمان او را بشکند.»

یکی از صحابی، نزد پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: شنیدی این مرد چه گفت؟! حضرت فرمود: آیا او را شناختی؟ گفت: نه. حضرت فرمود:

او روح الامین جبرئیل بود. تو مواظب باش این پیمان را نشکنی، که اگر چنین کنی خدا و رسول و ملائکه و مؤمنان از تو بیزار خواهند بود!

پی نوشت:

بحار الأنوار: ج ۳۷ ص ۱۲۰ و ۱۶۱.
عوالم: ج ۱۵:۳ ص ۸۵ و ۱۳۶

مجلس شورای اسلامی ایران

ماجرای عجیب «اقرار زبانی» در بیعت غدیر چه بود؟

«ای مردم! شما بیش از آن هستید که با یک دست و در یک زمان با من دست بیعت بدهید. پروردگارم مرا مأمور کرده است که درباره‌ی آنچه برای علی امیرالمؤمنین و امامانی که بعد از او می‌آیند منعقد نمودم، از زبان شما اقرار بگیرم...»

با بیان این فرازها، پیامبر در اقدامی عجیب از جمعیت حاضر در غدیر اقرار زبانی گرفت. از آن جا که این بیعت برسریک مسئله زودگذر نبود بلکه برسریک اعتقاد آن هم به بلندای ابدیت بود، از این رو حضرت عبارات مفصلی را بر زبان مبارک جاری کردند تا هرکس به شکلی خاص برای خود اقرار نکند، بلکه همه به مطلبی واحد التزام دهند و بیعت کنند. پس از مردم خواستند عیناً جملات را تکرار کنند تا فرصت تحریف از سوی منافقین برچیده شود.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

